

effendi's ondersteunt, verwondert nu, 19 jaar na de Octoberrevolutie niemand meer. De reden is klaarblijkelijk het belang van de russische staatspolitiek, die in Azië tegen Engeland zeeert.

De Joodsche arbeidersorganisaties in Palestina (Histadrut) zijn in een soortgelijke situatie gedrongen als de Arabische fellachen, zij komen op voor de Joodsche, kapitalistische kolonisatie en strijden daardoor in het gevolg van de Joodsche kapitalistische machten, die naar de politieke macht streven om zich te kunnen doorzetten. Pas als de Joodsche arbeiders en de tot proletariërs geworden fellachen samen tegen effendi's en Joodsch kapitaalbezit in het strijdperk treden en de moderne productiewijze haar kapitalistisch karakter is ontnomen, pas dan komt er ruimte voor beide bevolkingsgroepen, voor Joden en Arabieren. Zoolang dat niet het geval is, wordt met de oude productiewijze ook de bevolking, die er aan vast zit, vernietigd. En dat zijn in Palestina niet de effendi's, maar de Arabische landbouwers, de fellachen en Bedoeïnen.

P. I. C. PERSDIENST VAN DE GROEP VAN INTERNATIONALE COMMUNISTEN

Deze persdienst verschijnt minstens éénmaal per maand.

Stuur ons uw vrijwillige bijdrage

Nieuwe Jaargang No. 2
November 1936 No.

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

DOELSTELLING:

De ontwikkeling van het kapitalisme voert tot steeds heviger crisissen, welke in telkens grootere werkloosheid en uitdrukking vinden, waardoor miljoenen arbeiders buiten de productie staan en aan de uit-hongering zijn prijsgegeven. De toenemende verarming en de steeds groeiende onzekerheid

van bestaan dwingen de arbeidersklasse den strijd voor de communistische productiewijze aan te binden. De groepen van Internationale Communisten strijd op het beheer en de leiding van productie en distributie volgens algemeen geldende, maatschappelijke regels ZELF ter hand te nemen, om zoo DE ASSOCIATIE VAN VRIJE EN GELIJKE PRODUCTENTEN te verwezenlijken. De groepen van Internatio-

nale Communisten zien den wezenlijken vooruitgang der arbeidersbeweging in de ontwikkeling van het zelfbewust handelen der arbeiders in de klassenstrijd. Daarom plaatsen ze zich tegenover de leiderspolitiek van de parlementaire partijen en van de vakbeweging en stellen de leuzen: ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN! DE PRODUCTIE IN HANDEN VAN DE BEDRIJFSORGANISATIES!

ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN!
DE PRODUCTIE IN HANDEN DER BEDRIJFSORGANISATIE'S!

HET TEGENWOORDIGE RUSLAND.

I. Kritiek aan de critici.

De "zestien schoten" in Moskou zijn door de geheele wereld weer-gelmd. Ze zijn de aanleiding geweest tot een omvangrijk raden en gissen met betrekking tot de vraag, wat nu wel de werkelijke grond van deze gebeurtenis mocht zijn. Afgezien van de door de Moskousche Centrale gedresseerde z.g. communisten, was men het er overal over eens, dat men hier met één van de duisterste punten van de geschiedenis van de laatste tijd had te doen. Vergelijkingen met de affaire van de brand in de Rijksdag of de 20ste Juni van Hitler zijn er veel gemaakt. Er was geen gebrek aan alle mogelijke hypothesen, maar een ernstig onderzoek van de oorzaken van deze heele geschiedenis heeft tot nu toe op zich laten wachten. Men heeft zich het hoofd gebroken over vragen als die van schuld of onschuld, zonder te bemerken, dat een dergelijke probleemstelling, of hij nu in bevestigende of in ontkennende zin wordt opgelost, in geen geval het wezenlijke van de zaak raakt. In het gunstigste geval is één ding aangetoond, namelijk de gronzonlooze verwarring met betrekking tot vraagstukken die voor de arbeidersklasse van bijzonder belang zijn. En deze verwarring, is voor ons niets toevallig, maar wij meenen daarvoor een reeks van oorzaken aan te kunnen geven.

De belangrijkste oorzaak voor het niet in staat zijn tot een kritische, objectieve behandeling van Russische problemen is voor de partijen die de z.g. oude arbeidersbeweging vertegenwoordigen daarin gelegen, dat elke principieele kritiek op Rusland ook een kritiek is aan het wezen van diezelfde oude arbeidersbeweging. Kunnen die socialistische partijen, die in Rusland hun idealen geheel of gedeeltelijk verwezenlijkt zien, de Russische werkelijkheid in al zijn brute naaktheid begrijpen zonder eerst tot het begrip van de naaktheid van hun eigen idealen te zijn gekomen? Zij zijn tot het oordeel niet in staat, omdat ze niet tot een ideologische zelfmoord in staat zijn. Als men wil begrijpen waarom Rusland zich van de October-dagen tot aan de uitroeiing van de menselijke vertegenwoordigers van die Octoberdagen moest ontwikkelen, dan is daarvoor een begrijpen en een juiste beoordeling van de economische structuur van dit land noodig.

Alle persoonlijke verhoudingen in een maatschappij zijn slechts persoonlijke verhoudingen van zaken. Dat weet de heer Bauer even goed als de heer Trotzky, zij noemen zich immers allebei Marxisten- en toch heeft geen van hen ons getoond hoe de zaken zich werkelijk verhouden. De Bauers en Adlers enz., voor wie Rusland het land van het zich voltorende socialisme is, zij doen verschrikt en praten van een "ongeluk voor het socialisme", van een terugval in voorbije toestanden, of zelfs van het "barbaarsche socialisme".

Wij mogen van hen niet verwachten, dat zij begrijpen hoe juist hun "ideaal" voor de "terugval in de barbarij" is voorbestemd, maar wij moeten dit aan onze klasse bewijzen.

En Trotzky? De heele modderstroom van leugen en gemeenheid van betaalde Ruslandknechten is over hem uitgestort. Moeten wij wachten tot hij ons bewijst dat het spuiten met modder ook reeds in de tijden van Trotzky een specialiteit van de Russische machthebbers was en dat het volstrekt niet eerst sinds Stalin's glorieus regiem gebruikelijk is arbeiders en communisten overhoop te schieten, dat dergelijke handelingen veel eerder tot de levensnoodzakelijkheden van het Russische stelsel behooren? O neen! Trotzky tracht het tegendeel te doen en wij verwachten van hem niets anders. Toen de communards van Kroonstad als "fazanten neergeschoten" werden, was dit, omdat hun streven vijandig stond tegenover de staat van anno '20, hoe wel hun eischen die van de revolutionaire arbeiders waren. Als de "zestien" openlijk en anderen in het geheim worden afgemaakt, is dat toch niet omdat Rusland zelfs het betrekkelijke communisme van de Zinowjew-Kamenews niet meer kan dulden? Het komt ons niet als zoo wezenlijk voor of men op bevel van Trotzky of van Stalin wordt neergeknald of verbannen, maar wel waarom dat gebeurt. Het antwoord op dit "waarom?" zal de arbeidersklasse zelf moeten geven, en slechts die marxistische krachten in haar, die op het standpunt van de klassomacht staan, dat zich nòch met de opvattingen van Stalin of Trotzky, nòch met die van de kuren van de Tweede Internationale indentifieren, kunnen dit antwoord in de juist o termen kleeden.

"Schuldig" of "onschuldig", die vraag is er één van de tweede rang, het gaat er niet om of de Zinowjews (om dit woord als soortnaam te gebruiken) terroristen waren, of de arbeiders van Kroonstad tot de oproerlingen moeten worden gerekend, maar waarom communisten, die het met de heerschers in het Kremlin niet eens zijn tot de vogelvrijen behooren en behoorden, waarom de "communistiche staat" communisten door middel van de kogel of Siberië onschadelijk maakt en tenslotte om de vraag, wie nu eigenlijk communistisch is, het "staatscommunisme" of de communisten?

Deze laatste vraag is het kernpunt voor een helder doorzien en begrijpen van dat, wat zich in Rusland afspeelt. Wie op haar geen ondubbelzinnig antwoord kan geven, die zullen zulke gebeurtenissen als de zestienvoudige moord als een bliksemslag uit heldere hemel verschijnen, zoals voor die nabeve zielen onder de "vrienden van het nieuwe Rusland", die, omdat ze het tot vervelens toe in speciaal voor hen geschreven tractaatjes hadden gelezen, nu ook moonden dat in het land hunner droomen alles volmaakt in orde was.

Aan het begin van het begrijpen staat de twijfel - dat geldt ook voor Rusland. We willen daarom in het volgende het Russische probleem van enkele kanten belichten om het van zijn problematiek te ontdoen.

II. Een wezenlijk moment in de ontwikkeling van Rusland in de laatste jaren.

De geïnteresseerde en opmerksame beschouwer van de toestand in het "roode zesdaal deel der wereld" is het zonder twijfel opgevallen hoe vooral in de laatste tijd een reeks, van revolutionair standpunt uit gezien, uiterst reactionaire maatregelen worden doorgevoerd. Wij bedeeën hier het abortusverbod, de invoering van nieuwe rangen in het leger, als maarschalken e.d., invoering van nieuwe, autoritaire schoolreglementen en nog een menigte andere dingen.

De aangeduide maatregelen bewegen zich meest op cultuur-politiek terrein en zijn alleen begrijpelijk als men ze als een gevolg van dieper lig-

gende oorzaken tracht te verstaan, oorzaken n.l., die tot het terrein van de economie behooren. Als het waar is, dat veranderingen in de sfeer van de ideologie, dus van de geestelijke bovenbouw van een maatschappij, veranderingen, en wel kwalitatief gelijksoortige in zijn basis, in de economie tot voorwaarde hebben, dan moeten voor Rusland dergelijke veranderingen of krachtsverschuivingen zijn aan te toonen. En zelden was een taak gemakkelijker te volbrengen dan deze.

Wij hebben in Rusland in de laatste jaren een heele reeks veranderingen kunnen constateeren en wel zoodanige, dat ze slechts door een wezenlijke, ja, principieele verschuiving van de machtsverhoudingen kunnen worden veroorzaakt.

In dit verband is niets anders nodig dan de rede van Stalin over de "zes voorwaarden of veranderingen", die in Juni 1931 voor een bijeenkomst van Russische economisten werd gehouden en die toen ter tijd zoo'n opzien baarde, aan de halve vergetelheid te ontrukken.

De Kominternpers van toen noemde deze rede een "historische" en heeft in dit geval geen woord teveel gezegd. Zelden heeft een politicus zoo radicaal met de tot dusver gevolgde koers gebroken, als Stalin in '31.

En nu de wezenlijke inhoud van de rede over de veranderingen. Stalin eischte de opheffing van de tot daar aan toe bestaande betrekkelijke gelijkheid der arbeidsloonen, hij brandmerkte deze gelijkheid als "inhoudslooze gelijkmakerij" en verlangde de instelling van een geheel stelsel van loonklassen. Hij eischte verder de afschaffing van de collectieve leiding in de bedrijven en hun vervanging door de persoonlijke leiding door een aan de staat verantwoordelijke functionaris. Het belangrijkste punt van de rede was zonder twijfel echter de aankondiging van de invoering van het rentabiliteitsprincipe voor alle bedrijven.

Op de rede volgde dadelijk een reeks besluiten, die deze en nog andere eischen van Stalin in de vorm van wetten bracht. De vorming van de thans in Rusland bestaande meer dan 30 loonklassen begon, van de verschillen in loonen, die van 100 roebel per maand tot enkele duizenden indezelfde tijdsruimten, die van de medezeggingschap der arbeiders in de bedrijven werd praktisch tot nul teruggebracht, de "roode directeuren" werden tot autooraten in hun rijk. Zij kregen de tot het rendabel maken van hun bedrijf noodige volmachten. Een rationalisatie van het arbeidsproces werd doorgevoerd, een moordende jacht voor het behalen van een zoo hoog mogelijk loon werd in het leven geroepen. "Stukloon is moord!" (Akkord ist Mord!) schreeuwden de Stalinisten in de landen buiten Rusland, in Rusland zelf prozen zij de wonderdadige werking der stukloonen.

De vakverenigingen werden kort daarop met het commissariaat van arbeid vereenigd en hielden voorgoed op de werkelijke strijd voor verbetering van de toestand der arbeiders te voeren. Zij werden tot verzekeringsinstellingen en propagandawerktuigen van de staat voor een zoo hoog mogelijk opvoeren van de arbeidsprestaties (zie het besluit van het C.K. 23 Juni '33). Ja, zelfs de verzorging van de arbeiders met levensmiddelen onderging een algeheele reorganisatie, hij werd grotendeels in handen van de bedrijfsleiding gelegd, die hem gebruikt als middel om "de betere arbeiders een betere verzorging met levensmiddelen te waarborgen". Terwijl tot dusver in de arbeidersklasse een tamelijke gelijkheid in de levensverhoudingen had bestaan, die overigens het beste als een gelijkheid met betrekking tot de gemeenschappelijke ellende wordt gekwalificeerd, begon zich nu een onderscheid in de levensverhouding, een verschil in de belangen en in de beoordeeling van de staat en zijn inrichtingen te ontwikkelen. Een tijdvak, dat alle economische voorwaarden voor de gelijkschakeling van het bewustzijn der arbeiders leverde, was afgesloten.

En de oorzaak van al deze maatregelen die reeds toen door verschillende richtingen in de arbeidersbeweging als reactionair, ja, als kapitalistisch werden gekarakteriseerd, waar moeten wij die zoeken? Stalin zegt het ons in dezelfde rede, zie blz. 30 van de brochure: "Neue Verhältnisse - neue Methoden" (nieuwe verhoudingen - nieuwe methoden): "Tenslotte volgt daaruit, dat men zich niet meer met de oude bronnen van accumulatie mag vergenoegen, de verdere ontwikkeling van de industrie en de landbouw vereischt de invoering van het rentabiliteitsprincipe, vergroting van de accumulatie in de industrie".

Als in kapitalistische landen de accumulatie tengevolge van een tekort aan meerwaarde niet meer is gewaarborgd, weet elke prolet uit dagelijkse ondervinding welke methoden de kapitalist toepast. Zij komen, ongeacht hun vaak door filantro-pische lokmiddeltjes versluierde vorm, neer op een verscherping van de uitbuiting. Opvallend is het, hoe zich hier "de eerste en eenige arbeidersstaat" van de zelfde methoden bediende. Niet weinig communisten is toentertijd een belangrijk deel van hun illusies stukgeslagen, die harde werkelijkheid dwong hen tot begrip van het feit dat hun overtuiging, dat de nationalisatie van de productie een voldoende waarborg was voor het verdwijnen van de uitbuiting van de mensch door de mensch, een vergissing was. Almachtige staatsorganen, in plaats van machtige kapitalisten, presten de enkeling met behulp van de meest geraffineerde arbeidsmethoden tot het weggeven van zijn laatste krachten, almachtige staatsorganen gaven de enkeling als vergoeding daarvoor een loonsom, die nauwelijks voldoende was om het naakte leven in stand te houden. Gelijkt deze verhouding van de Russische arbeider tot de staat en zijn functionarissen niet op een haar op die waarin de loonslaaf in West Europa tot zijn broodheer staat? Alwijze Stalinisten vertellen ons weliswaar van gemeenschappelijk eigendom der productiemiddelen, dat in de Sovjetstaat zou bestaan, nog wijzere Trotskisten hebben tot op heden in hetzelfde koor, zij het ook volgens een andere melodie, moegezongen. Is dan de vraag niet gerechtvaardigd, waarom toeh de arbeiders, "de gemeenschappelijke bezitters" van deze productiemiddelen, van zóó weinig belangstelling voor de zoo snel mogelijke toename van dit, hun eigendom blijk gaven, dat de heer Stalin hen met hongersweep en stroopwafel aan hun plichten moest herinneren? Ja, zelfs met strenge wetten "ter bescherming van het socialistisch eigendom" moest verhinderen dat de arbeiders hun "eigen eigendom" stiekem in hun zak mee naar huis namen? Zijn de Russische proleten dan even dom, even kortzichtig als de heeren Stalinisten wijs zijn, begrijpen ze niet de schade aan hun oereigen belangen, die ze zelf toebrengen?

Wij gelooven vast, dat de Russische arbeider begrijpt, zij het ook, niet dat, wat de apostels van de Komintern hem verkondigen, dan toch dat, dat hij in geen rechtstreeksche verhouding staat, noch tot de productiemiddelen, noch tot het product van zijn arbeid. Hij heeft geen belang bij deze beide dingen, omdat hij loonarbeider is evenals zijn broeders aan de andere kant van de grenzen van de Sovjet-Unie.

Of het proletariaat van de Sovjet-Unie dit laatste nu heeft begrepen of niet, of de illusie ook nog voor groote massa's haar uitbuiting versluisort, een feit is het, dat het desondanks handelde en handelt zooals slechts een uitgebuite klasse kan handelen. En Stalin, of hij zich bewust is van zijn rol als opperhoofd van een op uitbuiting berustende maatschappij of niet, niemand had beter de noodzakelijke voorwaarden voor een dergelijke maatschappij kunnen formuleeren, dan hij dit in 1931 en later deed.

De Russische verhoudingen zijn niet eerst sinds gisteren kapitalistisch, evenmin als ze het sedert 1931 zijn geworden, zij waren het in wezen

sedert de vernietiging van de laatste vrij gekozen arbeidersraden, maar na 1931 heeft deze maatschappij zich in een versneld tempo van alle aan haar structuur vreemde elementen ontlast. Zij toont nu reeds heel duidelijk haar ware gezicht, en evenals de boom aan zijn vruchten kent, kan men de "Sovjet" maatschappij aan zijn handelingen leeren begrijpen, een begrijpen, dat zooals gezegd in gelijke mate duidelijker en ondubbelzinniger wordt, als het inzicht in de structuur zich verdiept.

Die kringen, in het bijzonder onder de oude bolsjewiki, die de eerlijkheid als één der voornaamste deugden van de revolutionair beschouwen en daardoor ongeschikt bleken de Stalinkoers te helpen doordrukken, staan reeds sedert vele jaren in verbitterde oppositie tegenover het tegenwoordige regime. Zij behooren tegenwoordig reeds tot de vreemde lichamen in het Russische stelsel en worden door dit uitgestooten. Reeds de ontbinding van de organisatie der Oude Bolsjewiki in het vorige jaar en de verbanning van toonaangevende leden van deze organisatie, vooral in de laatste tijd, toont met groote scherpheid aan hoe zeer deze bewering met de waarheid overeenstemt. Een bolsjewiek, een klassebewust arbeider, een communist, hij kan de maatregelen van de Sovjetregering niet meer tegenover de massa's verantwoorden, hij kan ze niet doorvoeren zonder op te houden communist te zijn. Hij wordt voor de machthobbers in die mate onbruikbaar en waardeloos, als hij zijn functie als lakei van de uitbuitende heerscherskliek bewust wordt. Hierin ligt opgesloten waarom zich noodzakelijk ook andere mensen in de functies moeten indringen, menschen met andere opvattingen, vóór alles echter menschen die zich niet aan de arbeidersklasse verbonden voelden.

De belangrijke besluiten van na 1931 volgden met noodzaak uit de ontwikkeling en werden de oorzaak voor belangrijke verschuivingen in de krachtsverhoudingen der klassen in de Sovjet-Unie. Verscherping van de uitbuiting is niet mogelijk zonder vergroting van het apparaat dat deze onmiddellijk doorvoert. Daar de arbeidersklasse niet zich zelf kan uitbuiten, moet dit apparaat zijn opgebouwd uit menschen die niet tot haar behooren. Ambtenaren, employé's, "industrie-commandeurs", zooals Stalin hen noemt, steunende op een breede laag van arbeidersaristocraten, fungeeren als handlangers van de heerschende kliek en verheugen zich daarom in het genot van een reeks van voorrechten, die hen ver boven het niveau van de doorsnede prolet verheft.

Zoo is de toestand zooals hij op dit oogenblik in Rusland is. Niettegenstaande al het gepraat over een klassenloze maatschappij, die spoedig zal komen, heeft zich in de laatste jaren een nieuwe klasse gevormd. De proletariërs staan in geen eigendomsverhouding tot de productiemiddelen, zij zijn de verkoopters van hun arbeidskracht, daar, zo goed als hier, deze klasse daarentegen, waartoe partijfunctionarissen, leiders van coöperaties en ondernemingen, de geheele staatsbureaucratie, de leiding van productie en distributie behooren, fungeert als beheerster van de arbeidsproduct, zij bekooperster van de arbeidskracht, als bezitster van het arbeidsproduct, zij beheerscht collectief en ook autocratisch alle gebieden van de Russische staatshuishouding. Zij produceert geen meerwaarde, maar leeft van de meerarbeid van de miljoenen loonarbeiders, die zij alle rechten ontnam en ontnoemt, terwijl ze zich zelf voorrechten verschaft in een omvang die haar duidelijk onderscheidt van de grauwe massa van het Russische proletariaat. Haar bewustzijn is daarom ook geen arbeidersbewustzijn, zij is aan de uitbuiting geïnteresseerd en dit belang is beslissend voor de vorming van haar opvattingen. Zij staat in onverblidelijke vijandschap tot alle krachten in de maatschappij, die de werkelijke opheffing der uitbuiting propageeren.

En de oorzaak van al deze maatregelen die reeds toen door verschillende richtingen in de arbeidersbeweging als reactionair, ja, als kapitalistisch werden gekarakteriseerd, waar moeten wij die zoeken? Stalin zegt het ons in dezelfde rede, zie blz. 30 van de brochure: "Neue Verhältnisse - neue Methoden" (nieuwe verhoudingen - nieuwe methoden): "Tenslotte volgt daaruit, dat men zich niet meer met de oude bronnen van accumulatie mag vergewagen, de verdere ontwikkeling van de industrie en de landbouw vereischt de invoering van het rentabiliteitsprincipe, vergroting van de accumulatie in de industrie".

Als in kapitalistische landen de accumulatie tengevolge van een tekort aan meerwaarde niet meer is gewaarborgd, weet elke prolet uit dagelijkse ondervinding welke methoden de kapitalist toepast. Zij komen, ongeacht hun vaak door filantropische lokmiddeltjes versluierde vorm, neer op een verscherping van de uitbuiting. Opvallend is het, hoe zich hier "de eerste en enige arbeidersstaat" van de zelfde methoden bediende. Niet weinig communisten is toentertijd een belangrijk deel van hun illusies stukgeslagen, de harde werkelijkheid dwong hen tot begrip van het feit dat hun overtuiging, dat de nationalisatie van de productie een voldoende waarborg was voor het verdwijnen van de uitbuiting van de mensch door de mensch, een vergissing was. Almachtige staatsorganen, in plaats van machtige kapitalisten, presten de enkeling met behulp van de meest geraffineerde arbeidsmethoden tot het weggeven van zijn laatste krachten, almachtige staatsorganen gaven de enkeling als vergoeding daarvoor een loonsom, die nauwelijks voldoende was om het naakte leven in stand te houden. Gelijk deze verhouding van de Russische arbeider tot de staat en zijn functionarissen niet op een haar op die waarin de loonslaaf in West Europa tot zijn broodheer staat? Alwijze Stalinisten vertellen ons weliswaar van gemeenschappelijk eigendom der productiemiddelen, dat in de Sovjetstaat zou bestaan, nog wijzere Trotzisten hebben tot op heden in hetzelfde koor, zij het ook volgens een andere melodie, meegezongen. Is dan de vraag niet gerechtvaardigd, waarom toch de arbeiders, "de gemeenschappelijke bezitters" van deze productiemiddelen, van zó weinig belangstelling voor de zoo snel mogelijke toename van dit, hun eigendom blijk gaven, dat de heer Stalin hen met hongersweep en stroopwafel aan hun plichten moest herinneren? Ja, zelfs met strenge wetten "ter bescherming van het socialistisch eigendom" moest verhinderen dat de arbeiders hun "eigen eigendom" stiekum in hun zak mee naar huis namen? Zijn de Russische proleten dan even dom, even kortzichtig als de heeren Stalinisten wijs zijn, begrijpen ze niet de schade aan hun oereigen belangen, die ze zelf toebrengen?

Wij gelooven vast, dat de Russische arbeider begrijpt, zij het ook niet dat, wat de apostels van de Komintern hem verkondigen, dan toch dat, dat hij in geen rechtstreeksche verhouding staat, noch tot de productiemiddelen, noch tot het product van zijn arbeid. Hij heeft geen belang bij deze beide dingen, omdat hij loonarbeider is evenals zijn broeders aan de andere kant van de grenzen van de Sovjet-Unie.

Of het proletariaat van de Sovjet-Unie dit laatste nu heeft begrepen of niet, of de illusie ook nog voor groote massa's haar uitbuiting versluiert, een feit is het, dat het desondanks handelde en handelt zooals slechts een uitgebuite klasse kan handelen. En Stalin, of hij zich bewust is van zijn rol als opperhoofd van een op uitbuiting berustende maatschappij of niet, niemand had beter de noodzakelijke voorwaarden voor een dergelijke maatschappij kunnen formuleeren, dan hij dit in 1931 en later deed.

De Russische verhoudingen zijn niet eerst sinds gisteren kapitalistisch, evenmin als ze het sedert 1931 zijn geworden, zij waren het in wezen

reeds sedert de vernietiging van de laatste vrij gekozen arbeidersraden, maar na 1931 heeft deze maatschappij zich in een versneld tempo van alle aan haar structuur vreemde elementen ontlast. Zij toont nu reeds heel duidelijk haar ware gezicht, en evenals de boom aan zijn vruchten kent, kan men de "Sovjet" maatschappij aan zijn handelingen leeren begrijpen, een begrijpen, dat zooals gezegd in gelijke mate duidelijker en onduidelijker wordt, als het inzicht in de structuur zich verdiept.

Die kringen, in het bijzonder onder de oude bolsjewiki, die de eerlijkheid als één der voornaamste deugden van de revolutionair beschouwen en daardoor ongeschikt bleken de Stalinkoers te helpen doordrukken, staan reeds sedert vele jaren in verbitterde oppositie tegenover het tegenwoordige régime. Zij behooren tegenwoordig reeds tot de vreemde lichamen in het Russische stelsel en worden door dit uitgestooten. Reeds de ontbinding van de organisatie der Oude Bolsjewiki in het vorige jaar en de verbanning van toonaangevende leden van deze organisatie, vooral in de laatste tijd, toont met groote scherpheid aan hoe zeer deze bowering met de waarheid overeenstemt. Een bolsjewiek, een klassobewust arbeider, een communist, hij kan de maatregelen van de Sovjetregering niet meer tegenover de massa's verantwoorden, hij kan ze niet doorvoeren zonder op te houden communist te zijn. Hij wordt voor de machthebbers in die mate onbruikbaar en waardeloos, als hij zich zijn functie als lakei van de uitbuitende heerschermakeliek bewust wordt. Hierin ligt opgesloten waarom zich noodzakelijk ook andere mensen in de functies moeten indringen, mensen met andere opvattingen, vóór alles echter mensen die zich niet aan de arbeidersklasse verbonden voelden.

De belangrijke besluiten van na 1931 volgden met noodzaak uit de ontwikkeling en werden de oorzaak voor belangrijke verschuivingen in de krachtsverhoudingen der klassen in de Sovjet-Unie. Verscherping van de uitbuiting is niet mogelijk zonder vergroting van het apparaat dat deze onmiddellijk doorvoert. Daar de arbeidersklasse niet zich zelf kan uitbuiten, moet dit apparaat zijn opgebouwd uit mensen die niet tot haar behooren. Ambtenaren, employé's, "industrie-commandeurs", zooals Stalin hen noemt, steunende op een breede laag van arbeidersaristocraten, fungeeren als handlangers van de heerschende klik en verheugen zich daarom in het genot van een reeks van voorrechten, die hen ver boven het niveau van de doorsnede prolet verheft.

Zoo is de toestand zooals hij op dit oogenblik in Rusland is. Niettegenstaande al het gepraat over een klassenloze maatschappij, die spoedig zal komen, heeft zich in de laatste jaren een nieuwe klasse gevormd. De proletariërs staan in geen eigendomsverhouding tot de productiemiddelen, zij zijn de verkoopters van hun arbeidskracht, daar, zo goed als hier, deze klasse daarentegen, waartoe partijfunctionarissen, leiders van coöperaties en ondernemingen, de geheele staatsbureaucratie, de leiding van productie en distributie behooren, fungeert als beheerder van de arbeidsproduct, zij beheerster van de arbeidskracht, als bezitster van het arbeidsproduct, zij beheerscht collectief en ook autocratisch alle gebieden van de Russische staatshuishouding. Zij produceert geen meerwaarde, maar leeft van de meerwaard van de miljoenen loonarbeiders, die zij alle rechten ontnam en ontnoemt, terwijl ze zich zelf voorrechten verschaft in een omvang die haar duidelijk onderscheidt van de grauwe massa van het Russische proletariaat. Haar bewustzijn is daarom ook geen arbeidersbewustzijn, zij is aan de uitbuiting geïnteresseerd en dit belang is beslissend voor de vorming van haar opvattingen. Zij staat in onverbreidelijke vijandschap tot alle krachten in de maatschappij, die de werkelijke opheffing der uitbuiting propageeren.

6

Zij voelt zich noodzakelijk door hen in haar voorrechten bedreigd, en laat geen middel ongebruikt om de vijand te vernietigen. Zij richt haar gehele kracht op de uitbreiding van de in de loop van de jaren verkregen voorrechten en schaft zoodoende alle door de Octoberrevolutie gevormde materiële verhoudingen af en slaat zelfs de hand aan de laatst overgebleven menschenlijke vertegenwoordigers van de revolutie. De duizenden, tot in de poolstreken verbannen bolsjewiki en revolutionaire arbeiders, ontelbare vermoorden, zij komen allen voor rekening van deze klasse van uitbuiters en parasieten.

Om de reusachtige massa meerwaarde, noodig voor de ombouw van een gehele economie uit de lichamen der massa te kunnen persen, was het noodig een klasse van politiedienaren, opzichters en aandrijvers te scheppen. Tegenwoordig bestaat deze en ontwikkelt haar eigen wetmatigheden, en wel zoodanige, die het communisme vijandig zijn, die op de bevestiging van de tegenwoordige verhoudingen uitloopen en daarom elke revolutionair als reactionaire maatregelen tegemoet treden.

Wat zich in het Rusland van de laatste jaren afspeelde was niets anders dan een bevrijdingsproces, niet van de volksmassa's, maar van de economische structuur van dit land van zijn politieke ballast. Was een zich doorzetten van de noodzakelijkheden van de uitbuitersmaatschappij, doordat een loemte in haar bouw werd aangevuld, namelijk de afwezigheid van een duidelijk als uitbuitende klasse fungerende laag. De definitieve vorming van deze, dat is het wezenlijkste in de ontwikkeling van Rusland in de laatste jaren. Wie dit als zoodanig niet begrijpt, zal steeds buiten staat blijken tot het begrip van allés wat zich in Rusland afspeelt en nog zal afspelen.

De Sovjet-Unie is definitief tot een kapitalistische staat geworden. Al haar levensvormen zijn kapitalistisch, al haar handelingen laten aan dubbelsinnigheid niets meer te wenschen over. De weg van October terug naar Februari is afgelegd, zonder een weg terug te zijn. In Rusland is gebeurd, wat voor Rusland noodig was. De proletariërs, te zwak om als klasse in naam van de gemeenschap de productie te organiseren, hebben het veld geruimd voor een partij, die slechts als vertegenwoordiger van bijzondere belangen kon handelen, die gedaan heeft, wat elders de privaatkapitalisten volbrachten, die n.l. de productiemiddelen ontwikkelde en verder ontwikkelt tot aan de historische grens, die de historische taak van de bourgeoisie overnam en daar bij burgerlijk moest ontaarden. Die vooruitstrevend handelend, het rad van de geschiedenisvooruitdraaide en nu het punt heeft bereikt, dat de bourgeoisie van de andere landen reeds sinds lang bereikte, die begint een hindernis te worden voor de ontwikkeling van Rusland in algemeen menschenlijke richting. Hier is geen plaats voor een morele diskwalificatie van personen, die het roer in deze tijd hebben gehanteerd, hier moet worden begrepen, dat iedere persoon, dat elke macht, die in de plaats van de tegenwoordige personen en machten zou hebben gestaan, dezelfde ontwikkeling zou hebben doorgemaakt.

III. De verhouding der krachten in het tegenwoordige Rusland.

Hebben we tot nu toe alleen de algemeene verhouding tusschen de Russische proletariërs en de commandeerende laag in de industrie besproken, dan moet in het volgende deze verhouding nog meer worden verduidelijkt en belicht, daarbij rekening houdend met die nog in de Russische "klassenloze" maatschappij bestaande klasse, die in Rusland steeds een overheerschende invloed had en waarvan de beteekenis in de laatste tijd zelfs grondwettig werd bekrachtigd, namelijk de klasse der boeren.

7

Het verschil tusschen de levensomstandigheden tusschen de eerstgenoemde lagen kon zich in de loop van het eerste vijfjarenplan nog niet onbepoort ontwikkelen. De bureaucratie had het proletariaat noodig voor een binnenlandsche veroveringsveldtocht. Zij moest namelijk, om haar positie in de industrie te kunnen bevestigen, zich een beslissende invloed op het agrarische deel van de Russische economie verzekeren. De anarchie in de boersche productieverhoudingen begon de geheele economische ontwikkeling en daarmee voornamelijk ook de heerschende laag te bedreigen. De invoering van andere, aan de toenmalige superieure productiemethoden was voor Ruslands landbouwproductie reeds lang een historische noodzakelijkheid. Iedere regering had deze eenmaal moeten doorvoeren. Ten eerste, om de loonarbeiders van het eigen land goedkoper te kunnen voeden; ten tweede, om de binnenlandsche markt met een belangrijk afzetgebied te verrijken. De bureaucratie proclameerde de collectivisatie van de Russische landbouw en voerde haar "in naam van het communisme" door, dit laatste daarom, omdat ze anders geen extra krachten uit het proletariaat had kunnen mobiliseeren. Het is bekend, op welk een vertwijfelde tegenstand van de kant van de boeren de collectivisatie stootte, een tegenstand, die de regering niet had kunnen breken, met een haar vijandig proletariaat in den rug. Om in naam van het communisme het boerenbedrijf uit zijn nog uit het feodale tijdperk stammende organisatie en productievormen te kunnen rukken, en als homogeen deel in het totaalbedrijf van haar kapitalisme te kunnen inlassen, moest eveneens aan het proletariaat ondanks de lijnrecht daar tegen ingaande noodzakelijkheid, nog merige tegemoetkoming worden gedaan. Hoe hard de strijd op de collectivisatie genaamde frontlijn was, wordt duidelijk als men bedenkt, hoe hij leidde tot de emigratie van tienduizenden boeren en tot de verbanning van nog eens honderdduizenden. Gewapende arbeiders waren noodig, ze hebben, meenende het dorp voor het socialisme te veroveren, de dorpsarmoede geholpen, zich uit haar achterlijke verhoudingen te bevrijden door deze stuk te slaan. Zij hebben de feodale overblijfselen evenals het opkomende privaatkapitalisme op het land uitgeroeid en vrij baan gemaakt voor de aan de controle van de bureaucratie onderworpen boerencoöperaties.

Het tot daar aan toe bestaande individuele bedrijf was, in het bijzonder voor zoe ver het kleinbedrijf was, in de meest volstrekte zin onafhankelijk van de industrie. De boeren hadden eenvoudig geen behoeften die hen vast aan de industrie hadden kunnen binden. Zij moesten op de één of andere wijze, desnoods door het kunstmatig scheppen van deze behoeften uit hun geïsoleerde stelling worden losgemaakt. Anderzijds was de noodzakelijke opvoering van de productiviteit van de landbouw niet denkbaar zonder het gebruik van industrieproducten, d.w.z. van tractoren, dorsmachines, combines, enz.

Ja, reeds de samenvoeging der landerijen van de enkele boeren dwong tot het gebruik van grootere productiemiddelen, die, niet zoodanig als tot daar aan toe gebruikelijke ploeg, eg e.d. door de boeren zelf konden worden vervaardigd, maar die product van de industrie zijn. Tegenwoordig is dit proces reeds voor een groot deel voltrokken, 87 % van de bebouwde oppervlakte worden dit jaar collectief bebouwd, ongeveer 300.000 tractoren zijn tot op heden in gebruik, het aantal toegepaste gecompliceerde machines als dorsmachines, combines, enz. loopt in de tienduizenden. De geheele landbouwproductie is van de grond af omgevormd, en daarmee ook haar verhouding tot de andere deelen van de Russische huishouding.

De financiële verplichtingen van de gecollectiviseerde boeren tegenover de staat zijn reusachtig. Hun isolement is verbroken, zij zijn in een afhankelijkheidsverhouding tot de staat gekomen, dat hen dagelijks meer tot bewustzijn komt.

De productie alleen voor de markt wordt overheerschend, waarvan het noodzakelijke gevolg is, dat het handelen van de boeren onder de invloed komt van wetmatigheden, waaraan ze vroeger niet waren onderworpen. Zij staan nu onder de invloed van de prijepolitiek van de regering, zijn voor de indirecte belasting in aanmerking gekomen, de credietinstellingen van de staat hebben de mogelijkheid druk op hen uit te oefenen. In het laatste jaar wordt een in dit opzicht interessante tendens van de staat meer en meer merkbaar, het wordt namelijk steeds meer gebruikelijk voornamelijk groote productiemiddelen niet meer aan de collectieven te verkoopen, maar ze hen slechts te verhuren. Tot dit doel zijn op het land eenige duizenden zoogenaamde "motor- en machinestations" (MTS) opgericht. Er is zeker wel haast niemand die het enorme belang van de laatste maatregel zal betwisten. Hij is een aanduiding voor de omvang van de invloed en voor de mogelijkheden waarvan zich de bureaucratie nu steeds en meer nog in de toekomst kan bedienen. (In het jaar 1933 bedroeg b.v. het aantal tractoren in de MTS reeds 122.300, terwijl de in de overige sectoren aanwezige slechts 81.800 beliepen).

De collectivisatie heeft als nieuwe vorm van bedrijfsvoering het "artel" geschapen. Hieronder moet een, in tegenstelling tot de boerencoöperatie die in Rusland op het ogenblik overal aan het verdwijnen is, tamelijk losse aansluiting van bezitters van productiemiddelen worden verstaan. Een zekere overeenkomst met de hier te lande ook bestaande boerencoöperatie is onbetwistbaar, behalve dan dat in het artel niet alleen dorsmachine en zuivelfabriek gemeenschappelijk worden gebruikt, maar alle machines, bedrijfsgebouwen en het grootste deel van het land.

Wanneer op het eerste gezicht een dergelijk "artel" er ook zeer socialistisch uitziet, dan ontdekt men toch bij nader toezien duidelijk de kapitalistische bokkepoot. Terwijl in het socialisme alle bezitsverhoudingen opgehouden te bestaan, is het "artel" enkel een nieuwe vorm van de bezitsverhoudingen. Zij moeten noodzakelijk de ongelijkheid van het bezit te voorschijn roepen evenals de daaraan verbonden ongelijkheid in opvattingen, doelstellingen, belangen van de tot haar behoorende individuen.

Bovendien bestaat in het "artel" de loonarbeid als verhouding, die de onderlinge betrekking van zijn leden regelt. Er worden loonen betaald naar de grootte van de geleverde arbeid, waarbij ook nog het verschil in de kwaliteit van de prestatie in rekening wordt gebracht. Verder kan het "artel" arbeiders in dienst nemen, die slechts loon ontvangen en geen verdere aanspraken kunnen doen gelden, het kan dus als uitbuiters optreden. Lid van een "artel" kan men alleen worden als een door de leden voldoende groot gevonden hoeveelheid bezit wordt meegebracht. Al is het "artel" ook geen socialistische vorm, dan is het toch verre de meerdere van de tot daaraan toe bestaande verhoudingen in de landbouw, het maakt door toepassing van machines en rationalisatie van de arbeid een belangrijke verhoging van de productiviteit van de landelijke arbeidskracht mogelijk, en doet daardoor het aandeel van de enkelen aan de winst stijgen. Dit laatste was in staat de nieuwe vorm ondanks alle aanvankelijke terughoudendheid populair te maken.

Voor de nauwgezette waarnemer is hierbij weliswaar zichtbaar hoe alle genoemde maatregelen de strekking hebben tot een opheffing van de boeren als klasse te leiden, evenals haar positie steeds meer die van de arbeiders benadert. De boeren schijnen echter deze verandering van hun verhouding in de aangeduide richting nog niet te bemerken, zij zien slechts de oppervlakte van de nieuwe verhoudingen, namelijk de stijgende inkomsten, en juichen daarom de nieuwe vorm toe, of leggen zich er tenminste bij neer.

Dit laatste is een nieuw punt van wezenlijke betekenis, dat bij een onderzoek van de dingen in Rusland niet buiten beschouwing mag worden gelaten.

Op dat ogenblik waarop de boeren als massabasis voor de Sovjetregering in aanmerking komen, wordt de bureaucratie onafhankelijker van het proletariaat. Nu is haar de mogelijkheid gegeven deze beide klassen tegen elkaar uit te spelen. En niemand kan zeggen, dat ze deze kans ongebruikt heeft gelaten, in tegendeel, haar gehele binnenlandsche en buitenlandsche politiek vertoont sindsdien, sedert de afkondiging der "volledige collectivisatie", die het vorige jaar plaats had, duidelijker dan ooit te voren het karakter van een politiek van het tegen elkaar afvegen der krachten. Met de proleten tegen de boeren of met de boeren tegen de proleten, dat is de groote mogelijkheid van de Russische bureaucratie, die zij afwisselend gebruikt tot de bevestiging van haar eigen macht.

Wij hebben dus nu in Rusland "bij" het begin van de klassenloze maatschappij tenminste drie klassen die zich in hun verhouding tot de productiemiddelen duidelijk van elkaar onderscheiden.

De proletariërs staan in geen bezitsverhouding tot het product van hun arbeid en de daarvoor noodige voortbrengingsmiddelen. In de klasse der boeren overheerscht een verhouding die het best als onder staatscontrole staand groepsbezit worden aangeduid. De bureaucratie, die zijn hoogtepunt bereikt in de heerschende hiërarchie, bezit en beheerscht anonym en collectief de industriële productiemiddelen, zij laat niets ongedaan om ook de landbouwproductie onder haar toezicht te krijgen.

Dit onderscheid brengt elke dag opnieuw een onderscheid in de levenshouding en de ideologie van de tot deze categorieën behoorenden voort. Het proletariaat, arm en uitgebuit, is geïnteresseerd aan de opheffing van de uitbuiting en zijn materiele voorwaarden. De boeren eischen het goedkoop worden der industrieproducten, en daarmee de verscherping van de uitbuiting der arbeiders en drijven naar de verdere aanpassing van de totale Russische verhoudingen aan de belangen van hun vorm van productie. De bureaucratie zit beiden op de nek, drukt nu meer op de één, dan meer op de ander, steeds er naar strevend uit beide lagen winst te persen. Steeds er naar strevend heerschende klasse te blijven.

IV. Het levenspeil der arbeiders.

Om de geseekende verhouding tastbaar te maken, is het noodig een algemeen overzicht van de consumptieverhoudingen van de afzonderlijke klassen in Rusland te geven. De nadeelige positie van de scheppers van de bestaansgrondslag van de gehele maatschappij wordt hierdoor zóó duidelijk, dat het gezwets van de Kominternaanhangers van de Russische "arbeidersstaat" voor elke klassebewuste arbeider op zijn werkelijke waarde wordt terugggebracht. Tegenwoordig hebben zich namelijk de in 1931 door Stalin aangegeven zes veranderingen tot op hun laatste consequentie doorgeset. Het winnen van de boeren als massabasis gaf aan het regiem de mogelijkheid de reeds in 1931 aangegeven koers verder door te voeren. Na de reeds genoemde "uiteindelijk overwinning van de collectivisatie" in het vorige jaar begonen zich een waar trommelvuur van reactionaire maatregelen tegen het proletariaat te richten. De heerschende klasse formuleerde haar rechtsverhoudingen, zij kon dit, omdat haar nu haar bezitsverhoudingen verzekerd toezien. Het herstel van de vrije markt gaf wezenlijk uitdrukking aan de belangen van de bureaucratie en de boeren.

De proletariërs werden het slachtoffer van deze maatregel. Met het zich geheel doorzetten van de wareneconomie werd ook het karakter van de arbeidskracht als waar duidelijk. De enorme loonsverschillen die zich in de laatste jaren hadden ontwikkeld, waar verschillen in de verhouding 1 : 20 niet zelden voorkwamen, deden zich onverbloemd gelden, op het oogenblik, waar op de zoogenaamde verschillende koopkracht van de roebel verdween, in de herfst van 1935 en alle warenwaarden voor ieder op de zelfde rekeneenheid werden teruggebracht. Terwijl tot dusverre zoogenaamde minimum-rantsoenen het bestaansminimum voor de bijzonder slecht betaalden hadden gegarandeerd, werd nu het loon tot de eenige graadmeter van het recht van de enkeling op de consumptie. Vraag en aanbod begonnen nu ongebreideld hun werking op de prijzen uit te oefenen en dreven deze catastrofaal in de hoogte. Teekenend voor de smerige leugenachtigheid van de bureaucratie is het, hoe zij deze prijsverhoging zonder blikken of blozen als een prijsverlaging voorstelde, terwijl de proleten de koopkracht van hun verdiensten zagen inéenschrompelen. Weliswaar heeft voor de goed betaalde kringen, waartoe de bureaucratie behoort, die reeds vroeger een groot deel van hun levensmiddelen uit de "vrije markt" moesten betrekken, omdat in de coöperatie de betere levensmiddelen niet waren te verkrijgen, een prijsverlaging plaats gehad, en wel één die even kolossaal was als de prijsstijging in de arbeiderscoöperaties.

De invoering van kapitalistische marktverhoudingen maakt het mogelijk het levensniveau van de afzonderlijke klassen in de Sovjet-Unie aan hun loon te meten. De totaalsom van alle in dit jaar uit te betalen loonen en salarissen bedraagt volgens het plan 63,4 miljard roebel (R.v.H. 16-2-'36), terwijl het totaal aantal loon- en salarisontvangers door het Moskouër Statistische bureau op 24.100.000 werd vastgesteld (F.S.U. News Service 23-10-'36), waaruit dan een gemiddeld inkomen voor de Russische loonontvanger van 220 roebel per maand kan worden berekend. Op de eerste Februari '36 werd de koers van de roebel op 3 Fransche franken vastgesteld, wat tegenwoordig ongeveer, (daar de roebel niet is gedevalueerd) met 37 Hollandsche centen overeenstemt. Bij een dergelijke berekening zouden 220 roebel met ongeveer 81 gulden overeenkomen. Dat zou nog niet eens zoo slecht zijn, als er niet nog een addertje onder het gras school. Van dit addertje vertelt ons Mevr. Dr. Frenny de Graaff in "Rusland van Heden", van 1-11-'36, het volgende: "Want hoe is de werkelijkheid? Gemiddeld verdient een arbeider in de Sovjet-Unie ongeveer 200 roebels per maand. Inderdaad zijn levensmiddelen en kleeding in verhouding tot het loon ongeveer 3 à 4 maal zoo duur als bij ons." Dit is duidelijk; het betekent niets anders dan dat de gemiddelde Russische proleten, nog minder varen kan koopen dan een Hollandsche arbeider die een schandloon van 25 gulden in de maand zou verdienen. De zaak zou ons verdacht schijnen als de één of andere "contra-revolutionair" haar had gepubliceerd. De bolsjewistische Mevrouw Doctor daarentegen gelooven wij op haar woord, tenminste in zoverre, dat we aannemen, dat ze ons de verhoudingen in haar "vaderland" niet zwartbor schildert dan ze in werkelijkheid zijn. Opdat iedere vergissing uitgesloten zij, citeeren we nog eens de bovengenoemde Ruslandvriendin. In het zelfde artikel wordt gezegd: "Maar ook de gewone schoenenprijs van 50 tot 70 roebel is in verhouding tot de loonen voor onze begripen al duur genoeg."

Rekenen we het uit, 60 Roebel is ca. 22 gulden, we zien, de berekening klopt opvallend, d.w.z., wanneer men de kwaliteit van Russische producten, die zeer gering is, buiten beschouwing laat. Het staat vast, dat schoenen werkelijk minstens 4 tot 6 keer zoo duur zijn als hier te lande, en met de andere producten is het net zoo gesteld. De Mevrouw Doctor zij bedankt voor haar berlijheid, een zeer zeldzaam verschijnsel bij de Stalinisten.

afzonderlijke klassen -

Alleen meenen we, dat men in plaats van "naar onze begripen duur genoeg", "naar onze begripen schandelijke woeker" zou moeten schrijven.

Wie de laatste kwalificatie overdreven schijnt, die moge de volgende prijzen van enkele producten voor dagelijks gebruik goed bestudeeren. De prijs van zwart brood is op het oogenblik gemiddeld 0,75 Roebel per kilogram, voor het betere wittebrood wordt 1,20 tot 1,50 roebel betaald, melk kost 1,50 roebel per liter, rundvleesch staat op ongeveer 9 roebel het kilogram, boter is onbetaalbaar, zijn prijs beweegt zich al naar de kwaliteit om 18-26 roebel het kilo. Een gewoon hemd is beneden de 20 roebel niet te krijgen.

De groote massa van de Russische bevolking leeft dus tegenwoordig, 19 jaren na de revolutie, slechts weinig beter dan ten tijde van de Ozaar. Qualitatief betere levensmiddelen zijn ook nu voor het gros van de Russen nog onbereikbaar, terwijl ook binnen afzienbare tijd niet met een wezenlijke verbetering van deze toestand kan worden gerekend. De productiecijfers van het tweede vijfjaarplan spreken hier duidelijke taal.

De totaalproductie van schoenen zal zelfs in 1937 niet meer dan 180 miljoen paar bedragen, dat wil zeggen, dat ook dan nog pas na 11 maanden voor elke Rus een paar schoenen ter beschikking staat. Het totaalverbruik aan boter zal in 1937 volgens het plan 180.000 ton bedragen (Molotov, 17e Parteitag der K.P.d.S.U.). Indien men de helft van de bevolking tot de zelfverzorgers rekent, dan valt de andere helft ongeveer 2½ kilogram per hoofd per jaar toe, een zoo verdwijnend kleine hoeveelheid, dat hier alle commentaat overbodig is.

Een ding mag niet worden vergeten, deze hoeveelheden staan voorlopig nog slechts op papier, het tegenwoordige verbruik van deze dingen moet ongeveer op de helft van de aangegeven hoeveelheden worden geschat. Het vleeschverbruik in geheel Rusland bedraagt ongeveer vier tot vijf kilo per hoofd en per jaar. De toestand van het Russische proletariaat in al zijn ellende wordt enigszins duidelijk, als we op het hieronder volgend budget van een boter-gesitueerde familie onze aandacht vestigen. Wij ontleenen aan een Esperanto-correspondentie uit "Rusland van Heden" van 3-11-'35, het volgende: Na de op de eerste October 1935 plaats gehad hebbende prijsdaling bedroegen de uitgaven van de vijfpersoonsfamilie voor:

Brood	189 Roebel	Vleesch	90 Roebel	Marcaroni	27,80 R.
Suiker	42 "	Vis en melk	39,60 "	Boter	36, - "
Oliën	8 "	Thee, fruit en gebak	32 R.		

Deze familie, de vader is specialist, de zoon technicus, heeft een inkomen van 824 Roebel per maand. Een vijfpersoonsfamilie waarvan het inkomen niet boven het gemiddelde uitkomt, zou bijna uitsluitend van zwart brood moeten leven, het eenige voedsel dat in verhouding tot de Russische loonen niet buitensporig duur is. Daarbij moet men niet vergeten, dat ook de gezinnen met inkomsten als de eerst genoemde nog niet buitengewoon goed leven. Zoo is het b.v. opvallend, dat haar uitgaven voor suiker belangrijk hooger zijn dan die voor boter. Haar voornaamste voedingsmiddel is eveneens brood, (zooals in Rusland algemeen het geval is), zij verbruikt daarvan meer dan 120 kilo in de maand, terwijl aardappelen en groenten slechts een ondergeschikte rol spelen.

De toestand van de Russische loonarbeiders is, zooals we aan deze weinige cijfers kunnen zien, nog zeer slecht. Het gegeven beeld wordt nog belangrijk somberder, wanneer men de erbarmelijke woningtoestanden van de Russische groote steden meerekent. Volgens officieele Russische statistieken bedraagt de gemiddelde woningruimte die in Moskou een persoon ter beschikking staat op het oogenblik ca. 3½ vierkante meter.

Onwillekeurig wordt men hierbij aan de toestanden uit de tijd van het vroegkapitalisme herinnerd. Zelfs de ellendigste woonwijken uit de grootste Europeesche steden (b.v. de Jordaan in Amsterdam) kennen nog betere woningtoestanden dan de groote steden van Rusland. Veelbetekenend is het, dat deze noodtoestand permanent is, daar de bouw van nieuwe woningen constant bij de groei van de bevolking achterblijft.

Het zou onbegrijpelijk zijn, als onder de verhoudingen zoo als ze hier in het kort zijn geschetst, het proletariaat zich zijn rol als uitgebuite klasse niet bewust werd. In het bijzonder waar de levensomstandigheden van de "industrie-commandanten" met ahang, zoo ongehoord tegen de hunne afsteken. Hier ontbreekt het helaas aan ruimte, om in detail op de stof in te gaan. Wij moeten ons er mee vergenoegen met er op te wijzen, dat door de tot deze laag behoorenden, salarissen worden opgestreken die bij 1000 Roebel in de maand beginnen en stijgen tot een veelvoud van dit bedrag. Eens heeft er een zoogenaamd partijmaximum, een bepaling, dat partijleden niet meer dan 7200 Roebel in het jaar mochten verdienen, bestaan. Tegenwoordig is "aan de flinken vrij baan gegeven", en flink is hij, die de regelingen van de bureaucratie kracht bijzet. Wie naar beneden trapt, en naar boven likt. De afstootende kruiperij voor "de geliefde Stalin" kan slechts een zwak beeld geven van de omvang die dit gedoe tegenwoordig reeds heeft bereikt.

Voor de boeren is de toestand in de Sovjet-Unie ook niet bepaald rooskleurig. Zij onderscheiden zich in hun levensverhoudingen nog niet wezenlijk van de arbeiders, behalve dan, dat hen als producenten tenminste de meest primitieve levensmiddelen zijn gewaarborgd. De cijfers die voor een beter overzicht van de positie der boeren ter beschikking staan, zijn niet geschikt om een duidelijk beeld te geven. Zij demonstreeren slechts hoe deze in verschillende collectieven in de meest volstrekte zin kan verschillen. De vruchtbaarheid van de grond, klimatologische en andere verhoudingen, de aard van het product dat voornamelijk wordt verbouwd, dit alles en meer, is de oorzaak van verschillen, waardoor er rijke en arme collectieven bestaan, waarvan sommige bij de staatsbank miljoenenrekeningen hebben, terwijl bij andere de leden evenals de vroegere moesjik in lompen en op schoenen van boombast rondlopen, terwijl brood bijna hun eenige voeding is.

V. De Stachanow-beweging.

Een verhoging van de massa-consumptie is voor Rusland dringend noodig. De heerschende laag weet dit ook, daar het echter niet tot de gewoenten van heerschende lagen behoort, de zoo dierbare voorrechten met de hongerlijders van anderen te deelen, moet in plaats van deze weg een andere worden gegaan. Onder de kapitalistische productieverhoudingen is een verhoging van het levenspeil alleen mogelijk als de kapitaalbezitters daarvan het leeuwendeel krijgen. Iedere vergroting van de massa-consumptie moest tot nu toe een nog grootere verhoging van de uitbuitingsgraad worden gekocht.

Gedurende een tamelijk lange periode van zijn ontwikkeling was het het kapitalisme mogelijk de positie van de arbeiders te verbeteren en wel omdat de arbeiders in nog sterkere mate de positie van het kapitalisme verbeterden. De productiviteit van de menselijke arbeidskracht werd namelijk ontzaglijk verhoogd, het arbeidsproces werd intensiever, waarbij het dan mogelijk was het rantsoen van de proleten te verhoogen. Dat dit minder intensief en op minder groote schaal gebeurde, laat zich echter begrijpen. Marx noemt deze periode die van de relatieve verarming ("Relative Verelendung"). In Rusland speelt zich tegenwoordig precies het zelfde proces af, alleen met dit verschil, dat men hier niet van relatieve verarming spreekt, maar daarvoor het

met -

schoone woord socialisme misbruikt. Om dit te bewijzen is het gewenscht, iets nader op de zoogenaamde Stachanowbeweging in te gaan. Stachanow is een houwer uit een schacht in het Donboken, hij heeft zijn arbeidsprestatie door de toepassing van nieuwe methoden in korte tijd met het tienvoud vermeerderd. In plaats van 16 ton kolen in een werkdag begon hij 112,175, later zelfs meer dan 200 ton in de zelfde tijd los te slaan. Hij verdiende toen in plaats van 500 Roebel, 2000 Roebel in de maand. Dit voorbeeld heeft zoer snel in alle takken van industrie navolging gevonden, zelfs in de landbouw is er tegenwoordig een groot aantal "Stachanow-arbeiders". De weefster Winogradowa b.v. werkt in plaats van aan 16 - 26 weefgetouwen, tegenwoordig aan 208. Zij ontvangt voor deze ongevoerde achtvoudige prestatie het dubbele loon. E. Kriwonos, die machinist op een goederlocomotief is, begon met zijn goeder-trein sneller te rijden dan anderen met hun passagierstreinen, d.w.z. hij reed in plaats van 33 K.M. per uur nu 47 K.M. in de zelfde tijd. Zijn loon steeg tot het dubbele. Men kan de voorbeelden nog willekeurig vermeerderen, in de door de Stalinisten hier uitgegeven brochure "Nieuwe tijden, nieuwe menschen", vindt men nog een reeks van de meest verschillende andere gevallen uit alle mogelijke productietakken. Ondanks alle vorsehieldenheid kan hierna direct één ding worden vastgesteld, dat alle gevallen met elkaar gemeen hebben, bij allen bedraagt de loonsverhoging slechts een fractie van de stijging der prestaties. Het is waar, dat de Stachanowarbeider meer verdient dan vroeger, maar toch schijnt het ons toe, dat anderen aan zijn prestaties nog meer verdienen dan hij zelf.

Al is dit laatste thans nog niet volkomen zichtbaar, op dat ogenblik waarop het doel van de "Stachanow-campagne", het doorvoeren van een tot dusverre ongekende intensificatie en rationalisatie van het arbeidsproces zal zijn bereikt, zal het boven elke twijfel verheven zijn. De arbeiders zullen als geheel slechts een fractie van hun extraprestaties uitbetaald krijgen, terwijl de rest in andermans zakken zal vloeien. De som der producten die voor het verbruik van de proleten ter beschikking staan zal in absolute maat groeien, maar in verhouding tot het totaalproduct dalen.

Dat is het, wat Marx de relatieve verarming van de arbeidersklasse noemt, wat hem als een typisch kenmerk van het kapitalisme verschijnt en ons nog dienen als een verder bewijs voor het bestaan van kapitalistische verhoudingen in de Sovjet-Unie.

Nog vindt de nieuwe beweging bij de Russische arbeiders niet algemeen ingang. De beste elementen in de klasse verzetten zich tegen de druk die door de prijsjagers van de rationalisatie, de meestal politiek ongeschoolde en weinig klassebewuste "Stachanowetzi" wordt uitgeoefend. De de nieuwe methode op de voet volgende verhoging van de stukloonen zal sterker zijn dan alle tegenstand. Het is bekend, hoe "Stachanowetzi" door hun arbeiderscollega's als stakingbrekers worden behandeld, afgeranseld, zelfs doodgeslagen, - niets zal helpen, de beweging zal zich doorzetten, omdat hij een maatschappelijke behoefte vertegenwoordigt. Een deel van de arbeidersklasse geeft hij een kans zich tot een levenspeil te verheffen, dat de klasse als geheel nooit bereiken kan. Deze kans zal worden gebruikt, in Rusland zoo goed als in de andere landen, een laag van bureaucratenknechten zal zich vormen, zooals zich elders een laag van ondernemersknechten heeft gevormd. De macht van de arbeidersklasse wordt hierdoor aanmerkelijk verzwakt, terwijl namelijk de gemeenschappelijke ellende de gemeenschappelijke wil tot zijn afvoer deed ontstaan, zal de kans die de enkelingen wordt gegeven om deze ellende te ontvluchten, hen tot vertegenwoordigers maken van belangen die buiten, die van het klassebewuste proletariaat liggen.

Het onderzoek van de ideologie van de Stachanow-arbeider bevestigt deze stelling. Hij ontwikkelt, zooals ons de werkelijkheid toont, een ideologie, die men slechts als kleinburgerlijk kan aanduiden. Het "vertrouwde huis" is voor hem een ideale toestand, hij voelt zich in een verheven stelling tegenover de niet-Stachanowetzi, spreekt van hen als van "mensen die er van langs moeten krijgen of uit het bedrijf moeten worden gegooid" (Nieuwe tijden, nieuwe mensen, blz. 69). Hij regeeringsgetrouw en conservatief, vleit de hooger geplaatsten en veracht de ondergeschikten. Bij de beleggingen aan de spaarkassen in Rusland nemen de Stachanowetzi een belangrijke plaats in, bij de inteekening op staatsleeningen spelen ze eveneens een belangrijke rol. Het belang aan een door rentebetaling verkregen arbeidsloos inkomen groeit aanmerklijk. Ieder die deze mensen hun ideaal wil verstoren schijnt hen een doodsvijand, zij haten de werkelijke communisten en applaudiseeren als Stalin hen "linksche zwetters" noemt. Zij waren het ook, die eensgezind het doodschieten van de "zestien" hebben geëischt, zooals ze alles zullen eischen wat hun broodheer, de bureaucraat, zal verlangen.

De Russische machthebbers slaan meerdere vliegen in één klap. Zij verhoogen de productie en daarmee hun eigen aandeel daarin, met behulp van extra betaalde "Stachanow" aandrijvers, zij verdeelen het proletariaat in verschillende belangengroepen en verzwakken zoo doende zijn strijkracht, wat tot oon bevestiging van de positie der eersten belangrijk bijdraagt. De bureaucratie steunt, zooals gezegd, niet meer in hoofdzaak op het proletariaat. Hij kan dat niet meer, omdat het totaal van de aan de beide klassen gemeenschappelijke belangen verdwijnend klein is geworden.

De tegenwoordig tot op het zeventvoudige aantal gegroeide klasse van loonarbeiders verheft zijn eischen en begint deze zelf te verdedigen, waar ze toch meer en meer begrijpt, dat deze taak niet door anderen kan worden overgenomen.

VI. De nieuwe grondwet.

De laag der bureaucraten in Rusland, moet thans zijn machtsposities verdedigen tegenover zijn vroegere helpers. Hij zocht en vond in deze strijd zijn bondgenoot. De boeren, in het bijzonder de beter gesitueerden, de arbeidersaristocratie, die tegenwoordig sterker dan ooit opkomt, deze beide lagen hebben evenals de bureaucraten, voorrechten te verdedigen. Dit is de grondslag voor hun gemeenschappelijk handelen.

Vanuit dit gezichtspunt wordt de geheele Russische ontwikkeling in groote mate begrijpelijk. Het klassebewustzijn van de arbeiders is het grootste gevaar voor alle bevoorrechten. Geen wonder, als ze alle krachten bestrijden die zijn ontwikkeling dienstig zijn. Zij begonnen met de vervalsching van het Marxisme, trachten "Marxistisch" de noodzakelijkheid van hun voorrechten op zijn voorwaarden, loonarbeid, kapitaalproductie, partijdictatuur, enz. te bewijzen. Zij moesten dan iedere vertegenwoordiger van het werkelijke Marxisme, die hun politieke valschemunterij voor de massa's ontmaskerde, de mond snoeren. Broodroof, verbanning, moord, dat is de opéénvolging van middelen waarvan zij zich hierbij bediende.

Toen dit alles niet hielp, toen de arbeidersklasse zich haar maatschappelijke positie voortdurend klaarder bewust werd, ontstond de noodzakelijkheid om met behulp van andere klassen tot de onderdrukking van het Proletariaat over te gaan.

De nog uit de dagen van de revolutie stammende politieke voorrechten van de arbeiders zijn thans radicaal opgeruimd. Het begrip partijgenoot, klassogenoot, maakte plaats voor het begrip volksgenoot.

Thans bij de invoering van de nieuwe grondwet van de Sowjet-Unie, bevinden we ons in een beslissend stadium van dit proces. De niet proletarische lagen van het land wordt thans in verhouding tot vroeger en in verhouding tot de arbeiders een driemaal zoo groot politiek gewicht gegeven. Een stem van een boer, die vroeger één derde van een stem van een arbeider uitmaakte, zal bij de toekomstige verkiezingen dezelfde waarde verkrijgen. Daarmee verliest het in Rusland heerschende stelsel de laatste rest van de versleten mantel, die onder de naam van "arbeidersregering", of zelfs "dictatuur van het proletariaat" de werkelijke heerschappijverhoudingen versluiorde. De democratie van het stembiljet als typische heerschappijvorm van een bevoorrechte laag in zijn groeiperiode houdt zijn intocht in Rusland.

Dat beteekent niet, dat zich alle uit de ontwikkeling van de burgerlijke maatschappij bekende vormen van "democratie" ook in Rusland zullen voordoen. In tegendeel, hij verschijnt hier direct in de als "gummiknuppeldemocratie" bekende variatie. Zij gelijkt heel bedenkelijk op de tegenwoordig in Duitsland toegepaste. Daar zorgt evenals hier een "gelijkgeschakelde" pers voor de noodige stemming bij de volksgenooten. Ook in Rusland kan slechts één partij worden gekozen, namelijk die van de bureaucraten. Niets kan beter de geheele ontwikkeling in de 19 jaren sinds de heroïsche Octoberdagen verduidelijken, dan de nieuwe grondwet. Al het recht van beslissing ligt bij de hoogste organen van de staat, de "sovjets" in de dorpen en steden zijn niets anders meer dan de uitvoerende organen, ieder zelfbestuur is hen ontnomen. Zij hebben de functie van inner der belastingen en van toezichtorganen en niets meer dan dat. Elke 300.000 kiezers zullen in het vervolg één door de partij aangewezen "afgevaardigde" in de "Sowjet der Unie" en een andere in de "Sowjet van de nationaliteiten" mogen afvaardigen. De afgevaardigden van de eerste vormen dan tezamen met de gedelegeerden van de "Sowjet der nationaliteiten" de dus uit twee kamers bestaande "hooge Sowjet der Unie". Deze kiest op zijn beurt een presidium waarop hij alle macht overdraagt. Ook het recht tot ontbinding van de "hooge Sowjet". Hij vervult tezamen met de "Sowjet der Unie" gekozen "volkscommissarissen" de functie van de regering. De techniek van het kiesstelsel garandeert deze regering haar feitelijke onafzetbaarheid, want tenslotte is zij het die de "candidaten" voor nieuwe verkiezingen, door wie zij dan weer wordt gekozen, door middel van het haar ter beschikking staande partij-apparaat aanwijst. Het tegenwoordige decreeteer van de hiërarchie zou op deze wijze een democratisch manteltje worden omgehangen.

De heer Bauer van de 2e Internationale is zeer verrukt over deze "Sowjetdemocratie". Het spijt hem alleen, dat de vertegenwoordigers van zijn partij voornog niet in de "hooge Sowjet" hun spraaktalenten kunnen demonstreeren. Arbeiders en communisten daarentegen zullen de geheele schandelijkheid van dit bedrijf dat zich van het Hitleriaansche parlementarisme in niets onderscheidt, aan de kaak moeten stellen. Voor hen zal Stalins schijndemocratie slechts als een hoon voor het proletariaat worden gevoeld. Uitgebuit, politiek machteloos gehouden, en bovendien nog gehoord, dat is het lot van de arbeidersklasse, overal in de wereld en ook in Rusland.

VII. Slotbeschouwing.

De communisten hebben de plicht het proletariaat te zeggen dat het nu en in de toekomst van dit land alleen nog maar ontgoochelingen heeft te verwachten. De Russische staat en al zijn daden hebben een kapitalistisch karakter, ze staan in een onverzoenlijke tegenstelling tot het communisme. In de toekomst zal deze tegenstelling steeds duidelijker aan het licht treden.

Voor klassebewuste arbeiders en communisten zal alleen nog plaats zijn in de gevangenis, in de "isolator" of onder de grond.

Het Stalinisme zal in de toekomst zijn werkelijk karakter eerst goed laten zien. Het is een ontvaardingsverschijnsel van het socialisme, en het moet als zodanig worden gebrandmerkt, opdat onze klasse zich hiervan bevrijde. De arbeidersklasse moet zich van de door de Komintern en de Internationale verbrede denkbeelden losmaken en begrijpen welke reusachtige gevaren deze in zich bergen. Zij moet leeren onderscheiden tusschen socialistische doelstellingen en één die voorgeeft het te zijn, evenals zij moet onderscheiden tusschen de socialistische maatschappij en één die zich van de socialistische frase bedient om zijn uitbuitingskarakter te versluieren.

In een maatschappij-orde die met recht de naam socialisme zal dragen, moeten alle principieele kenmerken hiervan aanwezig zijn. Alle bezitsverhoudingen moeten in de revolutie worden opgeheven. In het communisme zal door de afschaffing van het algemeene equivalent van de waarden - het geld - de vorm waarin zich de waarde en warenproductie voltrok, zijn verbroken. De loonarbeid is hier ondenkbaar, zij is de uitdrukking van het karakter van de arbeidskracht als waar en is alleen eigen aan de uitbuitersmaatschappij. In het socialisme is noch ruil, noch koop of verkoop denkbaar, omdat deze verrichtingen slechts als de uitdrukking van bezitsverhoudingen kunnen fungeren. Iedere maatschappelijke orde, in onze dagen, waarin deze functies wel optreden - en tot deze behoort de Russische maatschappij - is kapitalistisch. Het principe dat haar kenmerkt, is niet de verzorging van de leden met gebruikswaren, maar de rentabiliteit, de meerwaardevorming. Wanneer nu ook eenige pseudo-marxisten van meening zijn, dat men het socialisme in Rusland of elders kan "opbouwen", dan kan een dergelijke opvatting ons slechts naïef toeschijnen. Wie van bevoorrechten verwacht dat ze vrijwillig van hun voorrechten afstand zullen doen, wie van een bezittende klasse de opheffing van alle eigendomsverhoudingen tegemoet ziet, schijnt ons meer thuis te zijn op het gebied van de religie dan op dat van de politiek. Het socialisme kan niet worden "opgebouwd", het is of het onmiddellijk product van de proletarische revolutie, of het is in het geheel niet. De revolutie van 1917 heeft in Rusland slechts als een burgerlijke zijn voltooiing gevonden, terwijl ze als proletarische in haar eerste begin bleef steken. Zij heeft nog niet de grondslag van elke heerschappij, maar alleen die van die éne, de czaristische, vernietigd. Zij heeft niet elke bezitsverhouding opgeheven, maar slechts één enkele, de private kapitalistische. In plaats van Ozaar en hofklijk heeft ze niet de proletarische dictatuur als vertegenwoordiger van algemeen maatschappelijke belangen, in het leven geroepen, maar de dictatuur van de vertegenwoordigers van bijzondere belangen. Alleen als het proletariaat zelf aan de macht komt, en een geschikte vorm vindt om deze uit te oefenen, is de voorwaarde voor het overbodig worden van de overheersching en daarmee ook van de politieke middelen van deze, gegeven. Alleen als de "Associatie van vrije en gelijke producenten" in plaats van de uitbuitersmaatschappij treedt, is de verdere groei van de maatschappij in de richting van een met betrekking tot de productiviteit en organisatie hogere vorm van menselijk samenleven gegeven.

In Rusland is van dit alles niets te ontdekken. In de Octoberrevolutie zijn de wortels van het kapitalisme niet uitgetrokken, maar is hen een nieuwe, tot nu toe onbekende vorm ontsproten. Wij willen hem staatskapitalisme noemen, dit woord omschrijft de inhoud van het Russische stelsel het duidelijkst. De rol van de kapitalist wordt door een zich in handen van de heerschende laag bevindend apparaat uitgeoefend. Wie het socialisme als doel van de ontwikkeling der mensheid verschijnt, staat voor de consequentie tegen dit apparaat een onverbbidelijke strijd aan te binden.

Het Russische proletariaat heeft de taak in de komende proletarische revolutie in Rusland dit stelsel te vernietigen, de propagandisten van het socialisme in de andere landen moeten uit de Russische ontwikkeling leeren, elke gevaren voor de gehele klasse in de mogelijkheid van de ontwikkeling van niet-Russische staatskapitalismen liggen. Het begrip socialisme moet in inhoud terug worden gegeven die Marx en Engels het gaven, dit echter stelt voorop de meedoogenlooze strijd tegen die opvattingen, die door belanghebbende "arbeidersleiders" zijn verbreed.

Deze strijd zal in de komende gigantische klassenstrijden zijn hoogtepunt bereiken. En slechts in zoverre als hij het "staatssocialisme" een beslissende nederlaag toebrengt, wordt de weg voor een nieuwe periode van de ontwikkeling van de mensheid gebaad. Het staatssocialisme is het laatste bolwerk van het kapitalistische principe, met het neerwerpen hiervan moet reeds nu worden begonnen. De objectieve verhoudingen in de revolutionaire situatie zullen daarbij helpen.

Ook in Rusland, dit paradijs van het staatssocialisme, rijpen de verhoudingen voor de omverwerping van de tegenwoordige vorm. Als kapitalistisch land kan ook dit aan de ijzere dwang van zijn door hem zelf geschapen wetmatigheden niet ontkomen. De uitbuitersmaatschappij produceert elke dag opnieuw nieuwe voorwaarden voor zijn omverwerping.

Zoolang echter in Rusland het tijdperk van de relatieve verarming nog niet is afgesloten, hebben de heerschers de mogelijkheid, iedere, tot zelfs de onbeduidendste verheffing van het levenspeil der massa's een "zege van het socialisme" te verklaren. Het punt echter, dat het Westersche kapitalisme reeds sinds jaren overschreed, waar de relatieve in de absolute verarming omslaat, zal ook in Rusland niet kunnen worden vermeden. Voorbij dit punt zullen de objectieve voorwaarden voor de revolutie ook voor Rusland zijn gegeven. De frase van het socialisme zal geen gehoor meer vinden, de kreet om socialistische werkelijkheid zal het gezvets der bonzen overstemmen.

Al zullen de heeren vele eerlijke strijders uit de weg ruimen, al zullen ze revolutionairen en mensen die voor hun voorrechten gevaarlijk schijnen, uitroeien, de revolutie is onuitroeibaar.

Ook voor Rusland komt de dag waarop de klassieke roep van de heroische October: "Alle macht aan de raden!" machtiger dan ooit in de geschiedenis, zal weerklinken.

Vrijwillige bijdragen 1 - 21 November '36 :

H. te R. f 1,-, C.N. te A. 5, B. 50, J.O. 25, H.G. 24, R.W. 25, D.d'A. 20, M.L. 11, B. 10, H.A. 10, J.M. 16½, J.S. 5, H.P. 5, N.N. f 1,-, v.L. f 1,50, F.Z. 10, G.Z. 25, allen te A. G.N. ted H. 36 ct., B.H. te Z. f 2,50, F.W. te Z. f 1,-, Rotterdam f 3,10, N. 30 ct., H.M. f 2,50, L.S. 10 ct., allen te A. N.N. te B. f 1,-, H.M. te A. f 2,50, Haarlem f 5,50, Antwerpen 10 frank, W.B. te A. 5 ct., Laren f 1,-, W.S. te A. 40 ct., K. te H. f 1,50, B. te A. 5 ct., N.N. te A. 90 ct., Z. te A. 15 ct., K.D. te A. 10 ct., K.V.K. 5 ct., W.P. 5 ct., Niel f 1,25, v.d.W. te A. 5 ct., "Klasbatalo" 30 ct., Emigranten f 5,-.

Bovenstaande verantwoording is belangrijk groter dan die van de vorige keer. Of die noodkreet toen geholpen heeft? Het schijnt van wel. Laat echter geen enkele lezer denken dat de PIC er nu bovenop is. Het de vorige keer geschrevene moet ten volle blijven gelden: Regelmatige bijdragen, zelfs van enkele centen, die kunnen ons alleen ... door de moeilijkheden heen helpen!